

Sant Sadhu Singh and others v. The State of Punjab and another
(Mahajan, J.)

ਅਬਦੁਲ ਖਾਲਿਕ ਰੋਜ਼ੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਜੇ. ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਸਕਸੈਨਾ (6) ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕਹੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 508 ਆਫ 1968, ਅਜੇ ਵੀ ਲੀਬਿਤ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਪੀ.ਵੀ. ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

(8) ਇਸਲਈ, ਮੈਂ, ਇਸ ਲਈ, (the3] ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮਾਈ ਲਾਰਡ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਰ ਤਰਕ ਨਾਲ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਰਿੱਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲਾਗਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ. _

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ।

ਡੀਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਜੇ. ਜੇ.

ਸੰਤ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2820

29 ਜਨਵਰੀ 1970

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ (ਸੋਧ) ਐਕਟ (1969 ਦਾ XXV) — ਧਾਰਾ 4, 6, 9 ਅਤੇ 10— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)- ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਸੂਚੀ I, ਐਂਟਰੀਆਂ 43, 44 ਅਤੇ 45— ਸੂਚੀ II, ਐਂਟਰੀ 32— ਸਹਿ-ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀਆਂ ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ-ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਕੰਮ-ਕਾਜ-ਕੀ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ-ਸੋਧ ਐਕਟ-ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਦੀ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43, ਸੂਚੀ I ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰ. 32 ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

ਸ਼ਬਦ 'ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ' ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਸ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਗਠਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 45, ਸੂਚੀ I ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੋਨਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਨੰ. 43 ਅਤੇ 45 ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਣ ਉਸਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੀ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 45 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਗਮ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 43 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 45 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ. 43 ਵਿਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ. 43, ਸੂਚੀ-1 ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 32, ਸੂਚੀ II. ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਪਰਾ 13)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 1969 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 10 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4, 7, 10 ਅਤੇ II ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਮੋਗੀਆ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਆਈ (ਪੰਜਾਬ) ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ (ਪੰਜਾਬ) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਨ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.—ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 2820, 2858, 3090 ਅਤੇ 3091 ਆਫ 1969 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ, ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 1969 (1969 ਦਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰ. 10) ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ [ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1969] (ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ 25 ਆਫ 1969)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੰ. 4, 7, 10 ਅਤੇ 11 ਅਤੇ ਹੁਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੰ. 4, 6, 9 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:-

- (1) ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ

Sant Sadhu Singh and others v. The State of Punjab and another
(Mahajan, J.)

ਬੈਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬੈਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸੋਧ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਬੈਕਿੰਗ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਬੈਕਿੰਗ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਰੰਗੀਨ ਅਭਿਆਸ ਹੈ।

(3) ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(2) ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾ ਆਧਾਰ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਐਕਟ ਜਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਰੰਗੀਨ ਅਭਿਆਸ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦੇ ਤੀਜੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਵਾਬ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 31 (ੳ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ 1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2820 ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਆਧਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਜੋ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ।

(3) 1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2820 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ, ਰੋਪੜ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਂਕ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ: 1, 2, 4 ਅਤੇ 5, ਅਰਥਾਤ ਸੰਤ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ; ਸ: ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ; 9 ਮਈ, 1969 ਨੂੰ ਹੋਈ ਚੋਣ ਵਿਚ ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਨਿਰਵਿਰੋਧ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 3, ਡਾ. ਰਾਏ ਬਿਕਰਮ ਚੰਦ, 13 ਅਗਸਤ, 1968 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ: 6, ਸ: ਕਰਮ ਸਿੰਘ; ਨੂੰ 27 ਸਤੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਟਾਇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਾਲ 1927 ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਪੂੰਜੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਬੈਂਕ ਦੀ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੇ ਮੈਂਬਰ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਕਾਲੀ 4-ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(4) ਹਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਬੈਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹੋਰ

ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ (ਭਾਵ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ) ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ । ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ , ਅਨੁਸੂਚੀ VII, ਸੂਚੀ I, ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ: 43, 44 ਅਤੇ 45, ਸੂਚੀ II, ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ: 32 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। - ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੂਚੀ I.

ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 43.—ਬੈਂਕਿੰਗ, ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਗਮੀਕਰਨ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ, ਪਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ।

ਨੰ. 44.—ਨਿਗਮੀਕਰਨ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ , ਭਾਵੇਂ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ।

ਨੰਬਰ 45.—ਬੈਂਕਿੰਗ।

ਸੂਚੀ II.

ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 32.—ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਗੈਰ-ਸੰਗਠਿਤ ਵਪਾਰ, ਸਾਹਿਤਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਗਮੀਕਰਨ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ।

(5) ਇਨ੍ਹਾਂ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ: 43 ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 43 ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 32, ਸੂਚੀ II ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਇੰਦਰਾਜ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਨਹੀਂ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 43, ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ I ਦਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਦ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 45, ਸੂਚੀ I ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(6) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਮੇਤ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 43, ਸੂਚੀ I ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। , ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 32. ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(7) ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟੇਸ਼ਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ । ਖੋਰਡ ਆਫ ਟਰੱਸਟੀਜ਼, ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਟਿਬੀਆ ਕਾਲਜ, ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ (ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ

Sant Sadhu Singh and others v. The State of Punjab and another
(Mahajan, J.)

ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ।

(8) ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 45, ਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬੈਂਕਿੰਗ ਐਕਟੀ ਨੰਬਰ 43 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 32, ਸੂਚੀ II, ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(1) ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 458.

ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 45 ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਸੂਚੀ I, ਹੋਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 45 ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ, ਲਿਮਿਟਡ, ਖੁਲਨਾ ਬਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪੇਂਦਰ ਨਾਥ ਦੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ: -

"ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ, ਇੰਦਰਾਜ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ . "

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰਬਰ 38, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਸੂਚੀ I 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"ਬੈਂਕਿੰਗ, ਭਾਵ, ਕਿਸੇ ਸੰਘੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ।"

(9) ਇਹ ਇੰਦਰਾਜ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੂਚੀ I, ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਵਿੱਚ ਐਕਟੀ ਨੰਬਰ 45 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਚੀ I, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ. 43 ਅਤੇ 44 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੰਦਰਾਜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ. 33 ਹੈ। ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ. 33 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਭਾਵ, ਬੈਂਕਿੰਗ, ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਵਪਾਰਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ, ਪਰ ਸੰਘੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸਹਿ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। -ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ, ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਵਪਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

(10) ਗੁਜਰਾਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰੰਗਨਾਥ ਮੁਧੋਲਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3), ਅਨੁਸੂਚੀ VII ਵਿੱਚ ਐਕਟੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ:-

"ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 66 ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਲੋੜ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤੰਗ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨੂੰ ਪਾਵਰ

- (2) ਏਆਈਆਰ 1945 ਐਫਸੀ 7.
- (3) 1963 SCR ਸਪਲਾਈ ਸੋ, 112, ਪੰਨਾ 171 'ਤੇ.

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਹਾਇਕ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਵਿਸਤਾਰ
Sant Saiboo Singh and Others v. The State of Punjab ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ
(Mahajan) ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

/

(11) ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਰਕਲ, ਮੇਰਠ ਅਤੇ ਹੋਰ (4)
ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ। ਅਤੀਕਾ ਬੇਗਮ (5), ਨੇ
ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਣੀ
ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਜੋ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਖਾਸ
ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਉਸੇ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਂਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ
ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਂਟਰੀ
ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹੇ ਗਏ
ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧਾਨਕ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਤੰਗ ਜਾਂ
ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਕੰਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ।”

(12) ਕਲਕੱਤਾ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ (ਮਲਕੀਅਤ) ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6) ਵਿੱਚ,
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਖਿਆ: -

“ਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ 'ਇੱਕੋ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਐਂਟਰੀਆਂ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ
ਵਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ
ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਲਿਆਵੇ। ਅਜਿਹੇ
ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ
ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਧੇਰੇ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ
ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਏਆਈਆਰ, 11965 ਐਸਸੀ 1387.

(5) AIR 11941 FC 16. - ••

(6) ਏਆਈਆਰ 11962 ਏਐਸਸੀ 1044।

ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ, ਸਗੋਂ ਇੱਕੋ ਸੂਚੀ ਦੇ AP ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ।"

(13) ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ, ਭਾਵ ਰੇਤ ਐਸਕੇ ਐਂਟਰੀ ਨੰ. 43 ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰ: 43 ਅਤੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰ: 45 ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 45 ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 43, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43, ਸੂਚੀ I ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 43 ਦਾ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 32, ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਪਾਓ। ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43 ਵਿੱਚ 'ਨਿਯਮ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਆਯਾਤ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 45, ਸੂਚੀ I ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਦੋਨਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਨੰਬਰ 43 ਅਤੇ 45 ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾਪੂਰਣ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੀ ਐਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 45 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਲਈ, ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨੰਬਰ 43 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43 ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਕਾਰੀ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 43, ਸੂਚੀ I ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਨੰਬਰ 32, ਸੂਚੀ II ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੋ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(14) ਦੇ ਲਈ; ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੇਸ਼ਪ੍ਰੋਹ, ਸਥਾਨਾਂ. ਟੀਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਫੇਲ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐੱਸ ਐੱਸ ਅੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ

The Model Town Welfare Council, Ludhiana v. Bhupinder Pal fiWh
(Narula, J.)

ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ _

ਫੁਲ ਬੈਚ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਸੀ.ਜੇ., ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਜੈਨ, ਜੇ.ਜੇ.

ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ ਵੈਲਫੇਅਰ ਕੌਂਸਲ, ਲੁਧਿਆਣਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦਾਰ

ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਐਨ ਆਈ ਓ. 1969 ਦਾ 611

19 ਅਪ੍ਰੈਲ 1971

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਅਰਬਨ ਹੈਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III)— ਸੈਕਸ਼ਨ 2(f) p 13(3) (a) (ii) (b) ਅਤੇ 13(4)-ਸ਼ਬਦ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ (2 f) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, "ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 13 (3) (ਏ) (ii) (ਬੀ)- ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ - ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣੀ - ਕੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਅਜਿਹੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ - ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਖਾਲੀ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ - ਸੈਕਸ਼ਨ 13(4) - ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਇਮਾਰਤ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ - ਕਿਰਾਏਦਾਰ - ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ.

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਰੋਬਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ", 1949, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਿਬੱਧਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਐਫ) ਵਿੱਚ "ਵਪਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ") ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 13 (3) (ii) (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ